

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: MORDET I VÆRTSHUSET eller KVINDEN I DIT LIV

Citation: Claussen, Sophus: "MORDET I VÆRTSHUSET eller KVINDEN I DIT LIV", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik Bd. 7: Titania holdt bryllup. Hvededynger*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 13. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-claussen09val-shoot-workid55943.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik Bd. 7: Titania holdt bryllup. Hvededynger

MORDET I VÆRTSHUSET eller

Personer:

- HOTELVÆRTEN
- PIGEN ELSEBETH
- TJENEREN PER
- KARLEN LARS
- DEN STORE PRANGER
- LOVENS ARM

14

15

FØRSTE SCENE

Pigen. Værten

VÆRTEN

(ind fra venstre)

Der findes ingen Orden paa det her Hotel!

PIGEN

Det er Hotellets Vært, som gør det værste Spræl!

VÆRTEN

I har forlagt mig Nøglerne til Nummer ni!

PIGEN

Det Værelse, den rige Pranger sover i?

VÆRTEN

Forstil Dem ikke! Ræk mig Nøglen!

PIGEN

Snikke Snak.

Da sagde for den Prangers Liv jeg mange Tak!

(Værten ud. Lars lister frem fra den modsatte Side, uset af Pigen, som harmfuldt støver af)

LARS

Nu farer Herren ud og ind og op og ned,
og Stuepigen Elsebeth er bleven vred.
De har den store, rige Prangers Penge kær,
men de vil eje hele Byttet hver især.

(Ud)

16

VÆRTEN
(ind)

Kom straks med Nøglerne!

PIGEN

Betal først Deres Gæld
til mig. Saa kan De slaa den Pranger frit ihjel!

(Ud)

VÆRTEN
(med oprakte Arme)

Der findes ingen Orden paa det her Hotel!

(Ud)

ANDEN SCENE

LARS

Nu fejer Pigen Elsebeth, og Kosten gaar.
Der flyver Dun i Stuepigens mørke Haar.
Hun spiller med Hotellets Herre under Dæk.
Hun er en dejlig Stuepige, stor og fræk,
som tit i Smug dog paa mit Karlekammer ler!
- Men hun er ringforlovet med vor Tjener Per.

TREDIE SCENE

Per og den store Pranger (ind fra højre)

PRANGEREN

Løft bedre, lille Per! Det er en Pengesæk.

PER
(med en stor Pose)

Ih, den har Herren tjent i Dag, mens han var væk!

PRANGEREN

Ja, Per, i Hestehandel kan jeg pudse dem.
Nu gaar Knud Dunk, min Konkurrent, fra Hus og Hjem.

17

PER
(indsmigrende)

Jeg er saa ung endnu, jeg vilde gerne frem.

PRANGEREN

Det kommer nok, min gode Per, det kommer nok.

PER

Men ingen gider lære paa mig sølle Pjok.

PRANGEREN

Jeg synes godt om Værten paa det her Hotel.

PER

Ja, Husbond er en Karl. Han slaar sin Mand ihjel.

PRANGEREN

Her er en prægtig Stuepige, stor og fræk.

PER

(glad)

Hun er min Kæreste.

PRANGEREN

Gaa, læg min Pengesæk!

(afsides)

Hun bliver ogsaa min, forinden jeg ta'r væk.

(Ud)

FJERDE SCENE

PER

(som standser ved Nøglebrædtet og søger)

Men Nøglen til hans Dør?

PIGEN

(frem fra Baggrunden med Nøglen)

Jeg følger med derhen,
at jeg kan lukke op og laase af igen!

18

FEMTE SCENE

LARS

Det var en Pose Dalere, saa det forslaar.

Nu fejer Elsebeth paany. Hej, hvor det gaar!
Nu løber Per og tømmer hendes Skurespand
og bytter om det skidne med det rene Vand.

(Pigen kommer, fulgt af Per)

PER
(puffer overmodigt til Lars)

Gaa bort, du Støvlepudserdreng!

PIGEN
(ligeledes)

Gaa bort, dit Drog!

LARS

Naar vi er ene, taler du et andet Sprog.

PIGEN

Jeg taler, som jeg vil, og som mit Hoved staar!

LARS

Javel! Men jeg er ellers ikke født i Gaar.

(Ud)

PER
(klynkende)

Du ser paa Lars med saadan grimme Øjekast.

PIGEN

Jeg taaler ej, at noget lægges mig til Last!

PER

Du er en dejlig Pige, men slet ikke tro.

PIGEN

Gaa ud og børst mig mine gamle Lædersko!

(Ud)

19

PER
(alene)

Jeg ved, at hun og Husbond har mig lidt til Nars,
- men jeg kan ikke lide, hun besøger Lars.

(Børster Sko)

Jeg er saa glad, jeg gode Fyr, jeg unge Mand,
for Elsebeth, hun sender *mig* at hente Vand.
Jeg børster hendes gamle Sko, saa let, saa glad.
Hun har forlovet sig med mig, vi skil's ej ad!

(Ud)

SJETTE SCENE

Pigen. Værten

VÆRTEN
(ømt)

Elisabeth!

PIGEN
(koldt)

Jeg vil ej mere, slet og ret
for Ingenting slaa Folk ihjel!

VÆRTEN

Elisabeth!
Kom, giv mig Nøglen. Kæreste, vær tillidsfuld,
og vi vil samme eje denne Prangers Guld.
Jeg gifter dig, saa snart min Frue falder væk.
Du er en dejlig Stuepige, stor og fræk.

PIGEN

De er en slet og sløv Hotelvært, stor i Ord,
som knuser, hvad De træffer mellem Deres Knor,
men bliver mere fattig for hvert heldigt Mord!

VÆRTEN

Elisabeth!

20

PIGEN

De tror, at Kys og Sukkergodt betaler Gæld.
Jeg vil ej mer for Ingenting slaa Folk ihjel.

VÆRTEN

Kom, staa mig bi, Elisabeth, Du bringer Held.

PIGEN

Men hvem skal myrde Prangeren?

VÆRTEN

Det kan vel Per.
Han lystrer dig paa første Vink, naar blot du ber.

(Ud)

SYVENDE SCENE

Pigen. Lars (træder frem)

LARS
(rykker hende i Ærmet)

Paa den Slags Gerninger har Per for lidt Forstand.
Send Prangeren til mig! Jeg er en Haandens Mand.

PIGEN

Du Staldkarl! Støvlepudserdreng!

LARS

(med en Gebærde)

En Haandens Mand.

(Ud)

OTTENDE SCENE

Pigen. Prangeren

PRANGEREN

Jeg er saa glad, jeg er saa glad, jeg er saa glad.
Nu drager jeg beriget bort fra denne Stad.
Kom, Elsebeth, og tal med mig et stille Ord!
Du er en prægtig Stuepige, fræk og stor.

21

PIGEN

(værger sig)

De er en dygtig Hestepranger, stor og kæk,
men Herren bliver vred, naar jeg er længe væk.

PRANGEREN

(slutter hende til sit Hjerte)

Med fulde Poser gaar jeg bort fra denne Stad.
Hør, lille Elsebeth, skal vi to følges ad?

PIGEN

Tag Dem i Agt for Husbond. Han er altid nær.
Han taaler ikke noget Ord af nogen her.

PRANGEREN

Saa lad os træffes siden.

PIGEN

Om en Time.

PRANGEREN

Hvor?

PIGEN

I Karlekamret - der hvor Lars, vor Staldkarl, bor.

PRANGEREN

Jeg gaar og venter dig. Det er et aftalt Ord!

NIENDE SCENE

PER

(alene, med et broget Strømpebaand om Halsen)

Jeg er saa ung endnu, jeg vilde gerne frem.
Nu skal den store Pranger myrdes. Og af hvem?
Hotellets Vært har sagt: "Vi sætter Per dertil,
det er et Svendestykke for en Karl, som vil!"
Han siger ogsaa, han har talt med Elsebeth,
som mener, det er let, - men det er ikke let!

22

PIGEN

(kommer, tager Forklædet af og friserer sig)

Jeg gaar og gør den rige Pranger elskovsmat.
Tag Nøglen her, skynd dig imens og skjul hans Skat!

PER

Jeg er saa ung endnu, jeg vilde gerne frem.

PIGEN

Den fejge Hund! Han ryster paa hvert Led og Lem.

PER

Jeg vil ej dø for denne Prangers haarde Haand.
Jeg gaar og hænger mig i hendes Strømpebaand.

(Gør Anstalter til at klynge sig op)

PIGEN

(efter at have friseret sig, vender sig og slaar ham)

Dit Drog, du skal ej dræbe ham, men løbe glat
herfra med Pengene, før Husbond faar dem fat.
Og ved den første Korsvej mødes vi i Nat.

(Per løber jublende ud til venstre. Pigen til højre)

TIENDE SCENE

(Scenen staar tom)

LARS

(kommer fra højre)

Nu har jeg gjort den rige Hestepanger kold.
Saa lad os se, om Posen er i god Behold.

PIGEN

(følger efter, forbitret)

Han var en dygtig Hestepanger, stor og kæk.
Hvem gav dig Lov at myrde ham, mens jeg var væk?

Din skidne Tyv, hvad angaar dig hans Pengesæk?

23

LARS

(vil ud til venstre, truende)

En Mand, som slaar ihjel, forandres paa en Studs.
Her kommer du for silde med dit Krøl og Puds.

PIGEN

(stiller sig i Vejen)

For silde, jeg! Du Staldkarl, Støvlepudser-Svend.

(Pavse)

Jeg taaler ingen Karl, som raat undliver Mænd,
naar ikke først en Kvinde har dem dysset hen.

(Lars vil styrte løs. Som en Vind træder Pigen et Skridt frem, spænder Ben og vælter ham)

VÆRTEN

(ind fra venstre med opløftede Hænder)

Der findes intet Spor af Pengeposer mer,
og flygtet er den sledske Mordhund, Tjener Per!

PIGEN

Er Per!

LARS

(griber Værten i Struben)

Nej, Tjener Per var ej til sligt i Stand.
Kom frem med Pengene! Jeg er en Haandens Mand!

PIGEN

(frem mod Værten)

Betal os hvad De skylder, uden alt det Spræl.

VÆRTEN

(kæmpende med Lars)

Der findes ingen Orden paa det her Hotel.

ELLEVTE SCENE

(Mens Lars og Pigen forsvinder hver til sin Side, griber Lovens Arm - mekanisk fremstillet, ledsaget af en mørk Stemme - Værten med vældig Haand i Nakken)

24

LOVENS ARM

I Lovens Navn, vi arresterer Dem for Gæld.

Mørke paa Scenen.

Tableau i Baggrunden: To Betjente ses i Transparent

TÆPPE

EFTERSPIL

En Landevej ved Midnatstid

FØRSTE SCENE

FØRSTE VANDRER

(kommer raslende med en Pengesæk)

Jeg er saa glad, jeg er saa glad, jeg er saa glad!

ANDEN VANDRER

(stærkt formummet)

Jeg holder ikke af en Mand, der er saa glad.

FØRSTE

Jeg var en brav og fattig og uskyldig Mand.

ANDEN

Hvad nytter Æren, naar man har en sulten Tand?

FØRSTE

Kom hid og se, du gode Sjæl, mit meget Guld.
Nu ved jeg, at Elisabeth mig bliver huld!

ANDEN

Fortæl, fortæl, hvorledes fik du Skæbnen huld?
Og vis, hvor meget har du af det røde Guld?

25

FØRSTE

En Skæppefuld, du stakkels Nar, en Skæppefuld.

(Rasler med Guldet)

Jeg var som Tjener fæstet til et stort Hotel.
Hotellets Herre bød mig slaa en Mand ihjel!

ANDEN

(afsides)

Jeg tjente i den samme Gaard.

(Højt)

Fortæl, fortæl!

FØRSTE

Den skændige, han bød mig Guld i Overflod.

ANDEN

Og til et Mord - du arme Nar - der var du god?

FØRSTE

Han sagde til mig: Peter, det vil falde let.
- Det samme sagde Stuepigen Elsebeth.

ANDEN

(afsides)

Jeg kender selv Elisabeth!

(Højt)

Hvad saa? Hvad saa?

FØRSTE

Den Aften laa en Pranger død i Staldens Straa -
jeg takker Gud, jeg brave Sjæl, for alt mit Held.
Jeg slog ham ej. Dog var han død alligevel.

(From)

Nu er jeg rig, men slap at slaa en Mand ihjel.

ANDEN

Og Stuepigen Elsebeth?

FØRSTE

Nu er hun min!

ANDEN

Lad se dit Guld - du stakkels Nar - dit fromme Svin!
Skal du slaa Folk ihjel? Slip Sækken, eller fø!
26 Din ækle Tyv, jeg sparker dig i denne Pøl!

(Hamrer et Spiger gennem hans Hoved)

ANDEN SCENE

ANDEN VANDRER

(alene)

Saa er han død, min Kammerat, ved godt Humør.
Han vilde trodse mig, men jeg har myrdet før.
Der hviler han. Oh Herre, tag dig af hans Aand,
forført af Guld og Stuepigens Strømpebaand.

(Pludselig vred)

Han var en Tyv, en daarlig Karl, en Dumrian!
Nu gaar jeg bort fra dette til et andet Land!

PIGEN ELSEBETH

(dukker op)

Du grove Lars, jeg kom, fordi du ypped Kiv -
Men jeg vil heller være Kvinden i dit Liv.
Da Per er død, jeg følger dig som Ægteviv!

TÆPPE